2024-07-09

Finansdepartementet
Dnr. Fi2024/00894

Yttrande över betänkandet En ny organisation för förvaltning av EU-medel (SOU 2024:22)

Fremia och Giva Sverige väljer att lämna ett gemensamt svar med synpunkter på betänkandet från Utredningen om en ny organisation för förvaltning av EU-medel (SOU 2024:22).

Fremia är en arbetsgivarorganisation som företräder 5300 medlemsorganisationer, vilka gemensamt har cirka 150 000 anställda. Medlemmarna är i huvudsak organisationer inom civilsamhället, idéburen välfärd, samt kooperativa och värderingsstyrda företag. För våra medlemmar i civilsamhället är flera av förslagen i utredningen angelägna.

Giva Sverige är en branschförening som arbetar för tryggt givande. Våra drygt 190 medlemmar representerar en bredd av ideella organisationer med olika ändamål, av olika storlek och på olika platser i landet. Gemensamt är viljan att bidra till en bättre värld och tillsammans samlade de in 11,5 miljarder kronor (2023) i gåvor, bidrag och genom samarbeten från allmänheten, företag och organisationer.

Vi har tagit del av utredningen och väljer att fokusera på några förslag som vi bedömer är särskilt viktiga för våra medlemmar.

Civilsamhällesaktörer driver många projekt finansierade av Europeiska socialfonden+ (ESF+), och fonden är en viktig finansiär för att ideella och idéburna aktörer ska kunna fortsätta arbeta med innovativa lösningar på sociala problem. Vi ställer oss över lag positiva till utredningen, och förändringar gällande både fonderna under sammanhållningspolitiken och strukturfondspartnerskapen. För att förändringarna ska bli lyckade är det viktigt att sådant som idag fungerar bra inte går förlorat i ett förändringsarbete.

Fremia
Box 17011
104 62 Stockholm

Besöksadress
Krukmakargatan 21
Stockholm

08-702 54 00
info@fremia.se
fremia.se

För att maximera nyttan av EU-medlen och säkerställa att de används på ett sätt som bäst gynnar lokala och regionala samhällen, är det avgörande att behålla ett starkt inslag av lokal förankring och civilsamhällets engagemang i förvaltningen. Fremia anser att partnerskapsprincipen och flernivåstyret bör stå i centrum för förvaltningen av EU-medel, och varnar för de negativa konsekvenser som en centralisering kan medföra.

Fremia och Giva Sverige är ändå positiva till utredningens förslag om Tillväxtverket som förvaltande myndighet för fonderna under sammanhållningspolitiken. Däremot identifierar vi risker med att ESF-rådets kompetens kan gå förlorad i samband med en omorganisation. För Fremias och Giva Sveriges medlemmar är ESF+ centralt. Att Tillväxtverket tillförs den kompetens som krävs för att kunna arbeta med fondens syfte – individer i social och ekonomisk utsatthet och arbetsmarknadsfrågor är av största vikt. För att kunna arbeta med hantering av projektbidrag som syftar till en bättre fungerande arbetsmarknad och till stöd för individer behövs flexibilitet – lokala anpassningar, och lösningar som tar hänsyn till individens livssituation. Individperspektivet får helt enkelt inte gå förlorat i en omorganisering, och måste fortsatt vara prioriterat i hanteringen av fonden.

Utredaren för ett kort resonemang om att Tillväxtverket fortsatt kommer att behöva ta emot styrning från Arbetsmarknadsdepartementet i de delar som rör ESF+ om ESF-rådet skulle gå in i Tillväxtverket som ligger under Klimat och näringslivsdepartementet. Det förekommer att myndigheter har styrning från flera departement. Fremia vill fortsatt betona vikten av att de kompetenser och perspektiv som ESF-rådet har inom arbetsmarknadspolitik och stöd till individer i utsatta livssituationer behöver säkerställas. Det är frågor som ligger ganska långt ifrån Tillväxtverket fokus och prioriteringar. Tillväxtverkets kompetens behöver förändras vid ett utökat ansvar för bredare frågor.

Fremia och Giva Sverige välkomnar en förändring av strukturfondspartnerskapen. Utredningen menar att den nuvarande konstruktionen inte är förenlig med EU-rätten och utmanar svensk förvaltningsrätt. En förändring behöver ske. Fremia och Giva Sverige tillstyrker förslaget om ett mer strategiskt orienterat partnerskap. Vi vill dock fortsatt poängtera vikten av att civilsamhälle och social ekonomi fortsatt bereds en plats i de kommande partnerskapen.

Med vänlig hälsning,

Petter Skogar
VD
Fremia

Charlotte Rydh
Generalsekreterare
Giva Sverige

